Doru Stoica

Povestea lui Fane-Tamiie

I se spunea Fane-Tamiie si asta nu datorita vreunei aluzii subtile la istetimea sa ci pur si simplu pentru ca mirosul de tamiie il insotea pretutindeni, precedindu-i sosirile si prelungindu-i sederile.

In zilele noastre nimeni nu si-l va aminti pe Fane asa cum era cind cutreieram impreuna padurile din preajma satului, copii, neluati in seama de nimeni, liberi, Dumnezeule, liberi. Toti vor avea in fata ochilor imaginea batrinului nebun care isi scuipa plaminii in praful amiezii urlind in gura mare, batrinul schiop, murdar, dupa care copiii arunca pietre si bete, batrinul care doarme noaptea in curtea bisericii sfadindu-se prin somn cu diavolii, batrinul de care nimeni nu mai are nevoie, chiar daca e singurul care aduce tamiie in sat, de sus, de la munte.

Doar eu, singur, mi-l amintesc bine, ca si cum uitarea ar fi murit sufocata intre noi doi. Am copilarit impreuna. Leonora, mama-sa, avea orice talent, mai putin cel de mama. Avea mai ales talentul de a suci capul preotilor din sat. Parintele Teodosie, de exemplu, obisnuia sa calce intr-o groapa pravalindu-se la pamint atunci cind, aflat in fruntea vreunui cortegiu funerar, trecea prin dreptul gardului de pe care Leonora se zgiia ca proasta lungindu-si gitul ca sa vada mortul. Era mai mare rusinea. Ridea lumea de se prapadea, dar bietul popa nu avea ce face. Parca era blestemat. Si nu numai el, ci si parintele Vasile, care i-a luat locul dupa vreo citiva ani. Astuia ii picase pe Leonora in toamna aia cind venea sa-i citeasca lui Fane de sperietura dupa ce asta mincase bobite de turbarea-ciinelui si adormise in cimitir facut covrig pe un mormint, si se trezise dimineata mut si cu cocoselul intepenit intr-o pozitie al naibii de ciudata, de nici sa se usureze nu mai putea. Venea bietul parintele Vasile in fiecare noapte si ii citea copilului, nu mult, citeva vorbe sfinte doar, apoi trecea cu Leonora in alta odaie si ii citea si ei

din cartea pacatelor carnii, miniindu-l pe Dumnezeu cu spurcaciuni de neinchipuit.

Era frumoasa Leonora, il imbrobodise ea pina si pe padurarul pe care-l chemasera in anul ala cind se umplusera prunii de bufnite de se speriase lumea. Eu si Fane am asteptat ciuciti in dosul unei cruci din cimitir pina cind impuscaturile au incetat, apoi ne-am dus sa privim. Inferbintata de mirosul singelui, Leonora ne-a pus in brate cite un cos de rachita, si pina seara am carat tot pasaretul ala mort la girla, cosuri intregi, tragind cu coada ochiului la pusca rezemata de peretele camerei unde padurarul isi primea rasplata binemeritata. Multe nopti dupa aia am visat, si eu si Fane, multe aripi pestrite care ne loveau peste gura, dar parca nu erau aripi ci cozi de pasare, si nu de bufnita pareau, ci de vultur.

Era frumoasa dar si rea Leonora si nici mai tirziu, cind Fane Tamiie se marise, nu se dadea in laturi de la blestematii, ca-n vara aia cind l-a prins inghesuindu-se prin vii cu Saveta lui Piparica, l-a dezbracat gol pusca si l-a incuiat intr-o odaie fara piine si apa de ajunsese asta sa manince luminari si sa bea uleiul din candela vreo trei zile la rind. De rautatea ei s-a m ilostivit Dumnezeu si l-a scapat pe Fane intr-o toamna cind au gasit-o oamenii rastignita pe aratura, despuiata, siluita si sugrumata, zacind in mijlocul cimpului, cu o multime de urme de copite imprejur.

A fost jale mare atunci, a plins-o bietul fiu-sau de se mira tot satul, a ingropat-o cu mare cheltuiala si cinste, i-a cumparat loc de veci chiar linga gardul cimitirului, la doi pasi de casa in care traise, atit de aproape, incit dupa vreo luna putea sa arunce laturile din prag, drept pe mormintul ma-sii.

L-a blestemat rau satul atunci, dar n-au avut ce-i face. Se inraise dintr-odata, nu se mai intelegea cu nimeni, parca intrase necuratul in el. Avea vreo patru ciini, negri taciune, care umblau slobozi prin cimitir, rai, turbati, cu boturile pline de bale, nu te apropiai de ei. Cu ciini astia a fost mare istorie, cind intr-o dimineata lumea ii vazuse tirind dupa ei o aratare lucioasa, cu

coarne si coada, cu un smoc de par in virf. Fane Tamiie ridicase din umeri atunci, si-i trimisese la dracu pe toti cei care venisera sa intrebe ce si cum. Ce-i pasa lui?

Prin ’60 Fane s-a insurat. Iara s-a minunat satul. Femeia lui era o aia urita, nespalata si netesalata, cu ochi salbatici si rai cum nu mai vazuse nimeni. In rarele clipe cind se hotara sa vorbeasca, scotea un fel de miriit, pe care numai barbatu-sau il putea intelege. Stateau oamenii si se mirau: "Cum, ma, om, de bine de rau intreg la minte si la trup, sa se insoteasca cu asa o aratare?". N-aveau ce-i face. Era femeia lui, el o adusese de cine stie unde, din creierii muntilor, unde urca dupa tamiie, trebuia sa se tina de ea, chiar daca parintele Vasile nu se indurase sa le dea binecuvintarea.

Femeia aia, pe care nimeni nu stia cum o cheama, luase mai apoi boala Leonorei: de cum trecea vreun mort pe strada o si vedeai ca se inalta pe uluci si-si lungeste gitul ca sa vada.

Cind muierea a ramas bortoasa, gura satului a amutit. Prea era de tot. Iar cind s-a nascut copilul, frumos ca ingerul ala mic ce se uita cis la popa de pe peretele bisericii, mai-mai ca oamenilor le-au pierit gindurile negre. Acu’, necazul tot necaz. Copilul ala bietul, pe la vreo patru ani, s-a prapadit muscat de cap de un armasar negru al nu-stiu-cui. Si iarasi jale mare in casa lui Fane. Plingeau toti, mai putin nevasta astuia, pe care de-abia au putut-o da jos de pe gardul pe care se urcase sa vada mortul. Dupa asta, omul n-a mai vrut sa stie de ea. A lasat-o sa umble sloboda prin sat, cu mintile ratacite. Doar dangatul clopotului o mai trezea din nebunia ei, si atunci o vedeai saltind vesela pe uluci, cu ochii stralucind de curiozitate. De fapt de la asta i s-a si tras moartea, caci intr-o zi de toamna in care Dumnezeu pisa ochii potopind pamintul, gardul alunecos si-a azvirlit povara in sant strimbindu-i gitul mult prea mult pentru ca oasele ei de salbaticiune sa mai poata suporta. Dupa ce a ingropat-o, Fane Tamiie a ramas singur, si adevarata lui poveste abia aici ar trebui sa inceapa, dar eu nu v-o pot spune, pentru ca destinul a fost prea crud cu noi doi, despartindu-ne

pentru totdeauna in acea dupa-amiaza de vara cind - imi amintesc si acum urletele si bocetele Leonorei - riul de la marginea satului s-a dovedit a fi mult prea involburat si adinc pentru unul din noi. Nu-mi mai amintesc pentru care...